

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/133/2014
Identifikačné číslo spisu:	5014200482
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5014200482.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa N. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/110/2014-38 zo dňa 7. augusta 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/110/2014-38 zo dňa 7. augusta 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 24. marca 2014, ktorým odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a § 112 ods. 1, § 259 ods. 1, § 293k ods. 3 a 4 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov priznala navrhovateľovi od 30.07.2009 starobný dôchodok v sume 98 € mesačne, postupne zvýšený na 126,30 € od 01.01.2014. Navrhovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok, pretože nesúhlasí s krátením dôchodku podľa čl. 33 Dohovoru č. 128.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný. Zistil, že navrhovateľovi bol rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, Útvaru sociálneho zabezpečenia č. GR ZVJS-12258/33-2013 zo dňa 7. februára 2013 priznaný výsluhový príspevok od 1. augusta 1999 podľa § 210 a nasl. zákona č. 73/1998 Z. z., ktorý sa od 1. júla 2002 podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. považuje za výsluhový dôchodok. Bola mu zohľadnená doba výkonu základnej vojenskej služby od 1. februára 1968 do 1. júla 1968 v I. kategórii funkcií a doba služby príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže od 1. augusta 1973 do 31. júla 1999 tiež v I. kategórii funkcií, spolu 26 rokov a 158 dní; dôchodkový vek preto dosiahol dovŕšením 55 rokov veku, 22.01.2003. Pretože dovŕšil

dôchodkový vek pred 1. januárom 2004, o nároku na starobný dôchodok odporkyňa rozhodovala v súlade s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Odporkyňa správne posúdila nárok navrhovateľa na starobný dôchodok z I. pracovnej kategórie ku dňu dovŕšenia veku 55 rokov a znovu rozhodla o jeho priznaní od 30. júla 2009, teda tri roky spätne od uplatnenia žiadosti dňa 30.07.2012. Na účely stanovenia výšky starobného dôchodku do doby dôchodkového poistenia navrhovateľa započítala aj doby hodnotené na účely výsluhového príspevku a po takomto stanovení výšky starobného dôchodku ho krátila v zmysle Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, preto krajský súd napadnuté rozhodnutie odporkyne ako zákonné potvrdil v súlade s ust. § 250q ods. 2 O.s.p..

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že neúspešnému navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom namietal, že v konaní nebol dostatočne zistený skutočný stav vecí, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí a konanie neprebehlo pred nezávislým a nestranným súdom. Vytýkal súdu, že neaplikoval ustanovenie § 245 ods. 1 O.s.p. a neposudzoval aj zákonnosť skoršieho rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 24.07.2003 o odňatí starobného dôchodku priznaného rozhodnutím z 29.04.2003. Namietal tiež konštatovanie súdu, že suma starobného dôchodku určená s prihliadnutím na dobu výkonu služby vypočítaná podľa Zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov je vo výške 356,20 Eur mesačne, ale suma jeho starobného dôchodku podľa Zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov k 30. júlu 2009 je 91,60 Eur mesačne. Nesúhlasí ani so záverom súdu, že nezákonne odňatý starobný dôchodok možno v zmysle ust. § 105 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. priznať najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku, lebo ustanovenie § 105 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. nemá také znenie. Navrhovateľ nesúhlasí s aplikáciou čl. 33 Dohovoru č. 128, pretože má za to, že v našom právnom systéme sa nedá uplatniť. Domnieva sa preto, že sudkyňa krajského súdu nerozhodovala nestranne a nezávisle. Uviedol tiež, že až z rozhodnutia krajského súdu sa dozvedel, že o ním vznesenej námietke zaujatosti proti zákonnej sudkyni, resp. jeho návrhu na jej vylúčenie najvyšší súd nerozhodoval, lebo námietky sa týkali postupu sudkyne v konaní, ale oznámenie najvyššieho súdu z 23.04.2014 mu nebolo doručené. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - II zo dňa 24. marca 2014 zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie. V závere žiadal, aby z rozhodovania o jeho odvolaní boli vylúčené sudkyne najvyššieho súdu JUDr. Nevedelová, JUDr. Filová a JUDr. Usačevová, lebo o ich nezávislosti má pochybnosť.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Má za to, že krajský súd správne zistil skutkový stav vecí, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Navrhovateľ vznáša rovnaké námietky, ako v opravnom prostriedku. Odporkyňa pri vydaní rozhodnutia postupovala v súlade s ustálenou súdnou praxou najvyššieho súdu, rozhodnutím č. R 68/2008, ako aj R 55/2011, preto trvá na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia a navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

K námietke použitia čl. 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach uviedla, že tento bol ratifikovaný Československou socialistickou republikou 11. januára 1990, a to v časti III., ktorá sa týka starobných dôchodkov, jeho ustanovenia majú prednosť pred zákonom a sú priamo záväzné aj pre odporkyňu. Ak by odporkyňa pri výpočte starobného dôchodku postupovala iným spôsobom, navrhovateľ by bol neprimerane zvýhodnený voči ostatným poistencom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s §

250s O. s. p.), dospel jednomyseľne k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30.09.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil zákonnosť tohto rozhodnutia odporkyne.

Z obsahu spisu je nesporné, že predmetom tohto konania je preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXXXXX XXXX X - II. zo dňa 24.03.2014, ktorým priznala navrhovateľovi od 30.07.2009 starobný dôchodok v sume 98 € mesačne, postupne valorizovaný na sumu 126,30 € mesačne od 01.01.2014.

Rozsahom podaného opravného prostriedku je ako súd prvého stupňa, tak aj súd odvolací viazaný, to znamená, že predmetom súdneho prieskumu nemohlo byť žiadne iné rozhodnutie odporkyne. Preto nebolo možné vyhovieť požiadavke navrhovateľa na preskúmanie okolností, za ktorých mu bol priznaný, resp. následne odňatý starobný dôchodok. Navrhovateľ v tejto súvislosti nesprávne poukazuje na ustanovenie § 245 ods. 1 O.s.p., pretože preskúmať zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia je možné iba za predpokladu, že na jeho preskúmanie nie je určený osobitný postup, čo pre rozhodnutie odporkyne neplatí (každé jej rozhodnutie o priznaní alebo odňatí dávky je preskúmateľné súdom na základe opravného prostriedku podaného v zákonnej lehote).

Ani ďalšie odvolacie námietky nepovažoval odvolací súd za opodstatnené. Navrhovateľ má síce pravdu v tom, že krajským súdom uvedené ustanovenie § 105 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. nerieši otázku spätného priznania dávky, ale ide len o zrejmu nesprávnosť, pričom uvedený záver vyplýva z ustanovenia § 112 ods. 1 tohto zákona, podľa ktorého dávku možno priznať odo dňa, od ktorého patrí, ale najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku, ak sa dodatočne zistí, že sa odoprela neprávom. Teda platí záver, že navrhovateľovi možno starobný dôchodok priznať najskôr od 30. júla 2009.

Rovnako odporkyňa postupovala v súlade so zákonom a ustálenou judikatúrou, keď najskôr vypočítala teoretickú sumu dôchodku aj s prihliadnutím na dobu výkonu služby, a takto vypočítaný dôchodok následne krátila v zmysle čl. 33 Dohovoru č. 128, pretože ak by ku kráteniu nedošlo, bola by navrhovateľovi tá istá doba služby zohľadnená dva krát - aj pre výsluhový príspevok, aj pre starobný dôchodok. Takýto postup vyplýva napr. z judikátu najvyššieho súdu, uverejneného v Zbierka stanovísk NS a súdov SR 5/2011 pod č. 55. V odôvodnení tohto rozhodnutia je o. i. uvedené, že „z článku 33 ods. 2 Dohovoru podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť, a to najviac o sumu, ktorá neprevyšuje sumu výsluhového dôchodku (príspevku za službu považovaného za výsluhový dôchodok. ... že na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely príspevku za službu. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok“.

Pokiaľ odvolateľ namietal, že mu nebolo doručené oznámenie najvyššieho súdu z 23.04.2014, že na navrhovateľom vznesenú námietku voči zákonnej sudkyňi sa v zmysle § 15a ods. 5 O.s.p. neprihliada, pretože sa týka len jej rozhodovacej činnosti, takýto prípis sa účastníkom konania nedoručuje. Jeho v odvolaní uplatnená žiadosť, aby vo veci nerozhodovali menované sudkyne najvyššieho súdu, bola v tomto prípade bezpredmetná, pretože predmetná vec bola náhodným výberom pridelená na rozhodnutie inému senátu najvyššieho súdu.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 24. marca 2014 za vydané v súlade so zákonom, preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.